Pregaria.cat

Entrada

Reconciliació

Per PauV el dj., 30/12/2021 - 09:00

D’un temps ençà la paraula reconciliació ha desbordat l’àmbit religiós i s’estudia a les universitats, és part dels processos de pau entre nacions i s’inclou en els sistemes de justícia de molts països. L’incansable esforç del recentment traspassat arquebisbe Desmond Tutu, que va liderar la Comissió de la Veritat i la Reconciliació a Sud Àfrica després d’anys d’apartheid, va ajudar a incorporar-la com un element clau en tot procés de reconstrucció personal i col·lectiva.

Ara bé, en el llenguatge comú la reconciliació sovint es confon amb estar bé o trobar-se a gust amb un mateix. A vegades també s’entén la reconciliació com una estratègia per pactar uns mínims i tan sols mirar de no tirar-nos els trastos pel cap. Per aprofundir en la riquesa del mot suggereixo examinar tres relacions pròpiament humanes: la relació amb un mateix, amb els altres/l’altre i amb Déu.

Primerament, tots i totes tenim sempre l’ineludible tasca d’acollir-nos com a regal. Sobretot ens convé acollir aquelles parts que tant amago, evito, o provo d’ignorar amb mil i una estratègies. Dit teològicament en paraules de Gregori de Nazianz (un dels pares del cristianisme del s. IV a Capadòcia) allò que no és assumit no és salvat, no és curat. Només quan caminem en veritat és possible l’harmonia , el desenvolupament del nostre ésser i així poder viure una mica més reconciliats.

En segon lloc, el que ens constitueix com a humans és la relacionalitat i, per tant, som en la mesura en què es despleguen les nostres relacions amb l’alteritat. En aquest sentit convé fer palès dos aspectes: l’altre personal i l’altre còsmic.

D’una banda, reconciliar-me amb el meu germà o germana no es refereix tant a tenir paciència i a ser tolerant, sinó molt més radicalment a reconèixer que l’altre, l’estranger, el desconegut, el que m’incomoda i em treu de polleguera, de fet, m’és font de revelació. Dit d’una altra manera, aquell que m’ha ferit i que jo percebo com el meu enemic és carn de la meva carn i provar d’eliminar-lo o ignorar-lo és anar contra la nostra comú humanitat.

D’altra banda, reconciliar-me amb l’altre còsmic implica reconèixer el meu lloc en la creació. El cosmos no són un seguit d’objectes que puc utilitzar al meu gust, no és un paisatge bucòlic, ni tampoc és un simple escenari de les accions humanes. Fins i tot el benintencionat lema ecologista “salvem el planeta” té un deix d’antropocentrisme i d’omnipotència clarament inadequat. Es tracta més aviat de cultivar la humilitat i la reverència davant l’alteritat radical de la mare natura.

Finalment, el tercer aspecte que podem tenir en compte quan parlem de la reconciliació és la nostra relació amb Déu, sempre proper i sempre inabastable. Paradoxalment “en Déu vivim, ens movem i som” (Ac 17, 28) i alhora com deia Sant Joan de la Creu: “Dios es siempre noche oscura para el alma.” La relació amb Déu és la més íntima i constitutiva i tanmateix és la més inefable, la més fugissera. Viure reconciliadament amb Déu doncs demana sostenir el permanent anhel del Misteri i alhora el progressiu i dolorós despullament de totes i cadascuna de les imatges que ens hi han atansat.

Tot plegat, ja fa quasi trenta anys que Raimon Panikkar ens ho va explicar molt més bellament i profundament al parlar de l’experiència cosmoteàndrica (Kosmos - Theos - Anthropos) com a clau de volta d’una vida plena i transfigurada. Ens hi posem?